

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ЯК НОВОВВЕДЕННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ

Для сучасної педагогіки характерним є пошук нових педагогічних можливостей, що пов'язано насамперед з відмовою від традиційного навчання та виховання, і пошуку нових способів організації навчання, що спирається на теорії загальнолюдських цінностей, гуманізації, особистісно-орієнтованого підходу, пріоритету суб'єкт-суб'єктних відносин.

У педагогіці та психології все частіше й частіше вживаються поняття «інновація» та «педагогічна інновація».

Проблемою інновацій у педагогіці є в центрі уваги таких науковців, як І. Дичківська, В. Морозов, О. Пермяков, В. Паламарчук, О. Попова, О. Савченко, Н. Юсуфбекова. Сутність і походження педагогічних інновацій у своїх працях аналізували В. Беспалько, В. Загвязинський, І. Котлярова, А. Пригожий.

Питання перебігу інноваційних процесів у галузі світової освіти зумовило створення інформаційних служб різного рангу (Центр дослідження інновацій в освіті під егідою ЮНЕСКО, Азіатський центр педагогічних інновацій для розвитку освіти), започаткування програм впровадження педагогічних інновацій, проведення міжнародних конференцій, діяльності організацій, що узагальнюють педагогічні нововведення в різних країнах світу. Для прикладу, Міжнародне бюро з питань освіти (Франція, Париж) друкує такі періодичні видання, як «Педагогічні інновації», «Інформація та інновація в освіті».

Н. Петрова зазначає, що інновація є тим механізмом, який забезпечує перебудову всіх освітніх систем, підсистем, моделей, сприяє пошуку нових підходів до вирішення проблем освітньої галузі, не лише оновлює, а й трансформує нові знання у технології, методології освітнього процесу, адекватні сучасним соціокультурним вимогам [1, с. 4].

Російський соціолог А. Пригожий трактує інновацію як цілеспрямовану зміну, що привносить в середовище впровадження нові відносно стійкі елементи, тобто це процес переходу будь-якої системи з одного стану в інший [2, с. 53].

На думку І. Дичківської під інноваціями розуміють нововведення, зміну, оновлення; новий підхід, створення якісно нового, використання відомого в інших цілях [3].

Інновація спрямована на зміну існуючої системи освіти, удосконалення її. Вона не повинна бути чимось новим, але обов'язково чимось кращим.

У педагогіці поняття «інновація» вживається у таких значеннях:

- 1) форма організації інноваційної діяльності;
- 2) сукупність нових професійних ідей педагога, спрямованих на вирішення актуальних проблем виховання і навчання з позицій особистісно-орієнтованої освіти;

3) зміни в освітній практиці;

4) комплексний процес створення, розповсюдження та використання нового практичного засобу в галузі техніки, технології, педагогіки, наукових досліджень;

5) результат інноваційного процесу [3, с. 21].

За визначенням В. Паламарчука, педагогічна інновація є результатом породження, формування і втілення нових ідей. Будь-яка інновація, як зазначає автор, має: своє «ядро» (смісловий центр «концепт»), що характеризується новою ідеєю; джерело (характеризується дослідницькою діяльністю вченого-педагога або пошуковою практикою вчителя, керівника, колективу школи); носія, яким постає творча особистість експериментатора-дослідника [4, с. 59].

О. Пермяков та В. Морозов під інновацією розуміють введення нового в мету, зміст, методи й форми навчання та виховання, організацію спільної діяльності вчителя та учнів [5].

До загальних педагогічних інновацій відносять:

1) не нову, але постійно актуальну й далеко ще не вичерпану загальну ідею й практичну технологію оптимізації навчально-виховного процесу, що охоплює систему педагогічної науки й педагогічної практики;

2) гуманістичну педагогіку в усій сукупності її теоретичних положень і практичних технологій;

3) засновані на нових ідеях підходи до організації й керування педагогічними процесами;

4) технології, що ґрунтуються на застосуванні нових ідей і засобів інформатизації, масової комунікації [5, с. 46].

Таким чином, педагогічна інновація це процес створення, запровадження та поширення в навчально-виховному процесі нових ідей, засобів, педагогічних технологій. Вона повинна бути оптимальною, новою, результативною, ефективною і спрямовуватися на формування активної, творчої особистості, яка вміє аналізувати, зорієнтована на пошук і впровадження нового.

Література

1. Петрова Н. М. Інноваційна діяльність вчителя як ключова категорія педагогічної інноватики / Н.М. Петрова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. – 2014. – № 3. – С. 3-7.

2. Пригожиний А. И. Инноватика – зачем она? / А. И. Пригожиний // Проблемы теории и практики управления. – 1988. – № 2. – С.53

3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник. / І.М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.

4. Паламарчук В. Ф. Першооснови педагогічної інноватики / В.Ф.Паламарчук. – Т. 2. – К. : Освіта України, 2005. – 504 с.

5. Пермяков О.А. Педагогіка : Навчальний посібник / О.А. Пермяков, В.В Морозов. – К. : Знання, 2012. – 198с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>